

Pojetí sociálněvědního výzkumu

Proč nás zajímá sociálněvědní výzkum?

V medicínských oborech se můžeme setkat s dvojím pojetím výzkumu, které se významně liší:

např:

- Měření účinnosti léků
- Experimenty na zvířatech
- Biotechnologie (ochrana gonád při radioterapii)

Uplatňuje se experimentální metoda

-> Přístup přírodních věd

např:

- Postoje pacientů k léčbě
- Výzkum komunikace s pacienty
- Kritická reflexe medicínských postupů

Uplatňují se neexperimentální i **kvalitativní metody**

-> Přístup sociálních věd

vztah sociálních a přírodních věd

1. Problém kauzality

Jádrem vědy je hledání příčin a důsledků – snaha o manipulaci s předpovědí

Dva aspekty problému v sociálních vědách

- Těžko definovatelné přirozené systémy – problém epistemologický

(jak můžeme svět poznat, když je tak různorodý, variabilní?)

- Zkoumané jednotky jsou nadány vůlí – problém ontologický

(co je to realita) Příklad: Stylizace – vědomé měnění reality

vztah sociálních a přírodních věd

2. Problém sociálního jednání

Zkoumané jednotky samy interpretují své chování
Vedle příčin a důsledků lze hovořit o důvodech a účelech –
jednání je vědomé. Jednáme podle sociálních vzorců,
očekávání.

-> srovnej: různé pohledy na stejný problém:

*Např. **výběr partnera***

- feromony, fyzická atraktivita, ovulace = pohled přírodních věd

- výběrové párování, kulturní podobnost = pohled sociálních věd

3. Problém interference

Jednotky zkoumání vnímají výzkum, jsou náchylné k ovlivnění

Srov. Rozhovor, dotazník, pozorování, experiment

vztah sociálních a přírodních věd

- **4. Problém jazyka**

- Jazyk vědy se prolíná a vychází často z jazyka každodennosti.
- Pojmy vědy mají význam také v diskursu každodennosti, jsou užity a **re**interpretovány

Srov. Krevní plazma, estrogen, ovaria, teplota, svítivost...-
jazyk přírodních věd

vs. stereotyp, postoj, hodnoty, jednání, kultura, racionalita –
jazyk sociálních věd

- (Pojmy má tři složky: kognitivní, emocionální a konativní!!!)